

CAP

J.nr. 23-2080-000001

Ref.: MMJ

Den 27. august 2024

Referat af mødet i Landdistriktsudvalget den 20. juni 2024

Følgende medlemmer deltog:

Anna de Klauman, Landbrugsstyrelsen (formand)
David Qvist Pears, Fødevareministeriets departement
Dea Cordt Kragh, Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Clara Vinde Elben, Landbrug & Fødevarer
Niels Lindberg Madsen, Landbrug & Fødevarer
Lars Haahr Jensen, repræsentant for regionerne

Desuden deltog:

Annakarin Hedin, EU-Kommissionen (via Skype)
Anne-Mette Hjortebjerg Lund, Landbrugsstyrelsen,
Henrik Berg, Landbrugsstyrelsen
Susanne Harder Gabrielsen, Landbrugsstyrelsen
Mette Hyldebrandt-Larsen, Landbrugsstyrelsen
Henrik Skoven, Landbrugsstyrelsen
Sophia von Carnap-Nielsen, Landbrugsstyrelsen
Marianne Mochau, Landbrugsstyrelsen
Jakob Mortensen, Landbrugsstyrelsen (pkt. 5)
Thilde Funder, Landbrugsstyrelsen (pkt. 5)

Afbud fra:

Lone Vingtoft, Danske Regioner
Gunilla Ørbech, Kommunernes Landsforening
Bjarne Pugholm Johansen, Dansk Gartneri
Marie-Louise Bretner, Dansk Skovforening
Johan Husfeldt, Friluftsrådet
Henrik Wejdling, Dansk Ornitologisk Forening
Lise T. Sørensen, Sammenslutningen af Danske Småøer
Frode Thule Jensen, repræsentant for LAG'er
Henrik Keinicke, Fødevareforbundet NNF.

1. Velkomst v/ formanden.

Anna de Klauman bød velkommen til mødet i Landdistriktsudvalget og særligt velkommen til Annakarin Hedin, der deltog fra Bruxelles via Skype. Anna de Klauman oplyste, at mange udvalgsmedlemmer havde meldt afbud til mødet.

Anna de Klauman præsenterede herefter enhedschef Henrik Berg fra enheden Analyse & Kontroludtagning. Enhedschef Hans Jørgen Langfrits, der plejer at orientere om status for revisionsbesøg på udvalgsmøderne, går på

pension med udgangen af juni. Henrik Berg har overtaget ansvaret for en del af de opgaver, der lå i Hans Jørgens enhed, og det gælder bl.a. revisionsbesøg, finansielle underkendelser og kontrolstatistik.

2. Godkendelse af dagsorden.

Udvalget godkendte dagsordenen.

3. Meddelelser.

A. Meddelelser fra Landbrugsstyrelsen.

Anna de Klauman oplyste, at styrelsen ikke havde nogen meddelelser.

B. Meddelelser fra Kommissionen.

Annakarin Hedin oplyste, at der pågår forhandlinger om, hvem der skal besætte topposterne i Kommissionen for den kommende periode, og efterfølgende kommer forhandlingerne om fordeling af kommissærposterne. Annakarin orienterede om, at Kommissionen er i gang med at udarbejde vejledninger vedrørende lukningen af landdistriktsprogrammerne (closure guidelines). Kommissionen vil orientere medlemsstaterne om dette i september 2024, hvor et udkast til guidelines bliver sendt ud. Forslag til ændringer af landdistriktsprogrammerne kan fremsendes til Kommissionen indtil den 30. september 2025.

Niels Lindberg Madsen kvitterede for Kommissionens forenklingsforslag fra marts 2024, der bl.a. medførte forenkling af reglerne for krydsoverensstemmelse og konditionalitet, og som nu var vedtaget. Det har skabt megen forvirring, at der var to regelsæt, som skulle overholdes samtidig.

4. Orientering om status for revisionsbesøg.

Henrik Berg orienterede om status for omgåelsessagen. EU-Kommissionen åbnede en revision i december 2021 på baggrund af Rigsrevisionens beretning fra maj 2021. Styrelsen startede med 100 pct. kontrol på dette område, men er nu nået til at kunne gennemføre risikobaseret kontrol. I forhold til Kommissionen har styrelsen fremsendt nye opdaterede risikoberegninger, der er accepteret af Kommissionen. Styrelsen har beregnet den samlede risiko for fondene til ca. 35 mio. kr., men det forventes, at det meste af dette beløb kan hentes hjem.

Henrik Berg oplyste som svar til Niels Lindberg Madsen, at der er truffet afgørelse i mere 60 sager i forhold til omgåelse. Størstedelen af disse sager er fundet på baggrund af den 100 pct. gennemgang af sager, der har været. Efterfølgende er der ikke fundet så mange sager. Landbrugerne har mærket en ændring ved, at der nu er indsat en erklæring i fællesskemaet, hvor man skal oplyse, hvis man indsender mere end ét fællesskema. Henrik Berg mente ikke, at der er sket yderligere ændringer af reglerne nationalt, men der har selvfølgelig været kommunikation.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at det er store beløb, som landbrugerne ikke har fået udbetalt, og rentetabet har i visse tilfælde været større end selve det skyldige beløb. Det er formentlig EU-reglerne, der gør, at det fulde beløb bliver tilbageholdt.

Henrik Berg svarede, at styrelsen administrerer, som den skal, og at den fra starten har været i tæt kontakt med Kommissionen om kontrol i forhold til kunstigt skabte betingelser for at modtage støtte.

Anna de Klauman oplyste, at styrelsen er ved at være i bund med disse sager. Vi har derfor en bedre forståelse af, hvad der er vores administrationsgrundlag.

Clara Vinde Elben spurgte, om der er et mønster i forhold til, hvilke typer af sager eller ordninger, der er tale om?

Henrik Berg svarede, at det er styrelsens opfattelse, at hvis der er mulighed for en økonomisk gevinst ved at omgå reglerne på en ordning, så er det de sager, vi går efter. Det er i orden at splitte et selskab op, hvis der er en grund til det.

Niels Lindberg Madsen nævnte en dom ved EU-domstolen i forhold til Ungarn, hvor det fremgik, at man skulle skelne mellem kriterier og forpligtelser. Det fremgår af dommen, at når der er tale om en forpligtelse, skal der foretages en vurdering i forhold til AOVG.

Anna de Klauman bemærkede, at dette allerede blev drøftet på det seneste møde med Landbrug & Fødevarer. Styrelsen følger med i domme fra EU-Domstolen og vurderer på baggrund af disse, om de giver anledning til ændringer i styrelsens regler eller praksis. Det er styrelsens vurdering, at styrelsens praksis generelt er i overensstemmelse med den nævnte dom. Der blev på mødet sagt, at Landbrugsstyrelsen har igangsat et analysearbejde og ville vende tilbage med en tidshorizont for dette. Imidlertid bemærkes det, at styrelsen er løbende opmærksom på de præciseringer af retsgrundlaget, der sker i forbindelse med ikke blot domme fra EU-Domstolen, men også danske domme og afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Interessenter er velkomne til at tage kontakt til styrelsen, hvis de har behov for at drøfte noget i relation til EU-Domstolens dom.

5. Til godkendelse: Gennemførelsesrapport for 2023 om landdistriktsprogrammet 2014-2022.

Mette Hyldebrandt-Larsen præsenterede gennemførelsesrapporten om landdistriktsprogrammet for 2023, der skal fremsendes til Kommissionen senest den 30. juni 2024. Gennemførelsesrapporten opgør fremdriften på de målværdier, der er fastsat for perioden til og med udgangen af 2025, og den viser dermed den samlede status for landdistriktsprogrammet. Målværdierne afspejler indholdet af programmet, herunder hvilke typer af støtteordninger der indgår, hvilken effekt de har, og hvor mange penge der er afsat. Mette Hyldebrandt-Larsen oplyste, at der er uddelt en opdateret side 74 i gennemførelsesrapporten, da der var en teknisk fejl i den side, der indgår i den udsendte rapport. Status pr. 31. december 2023 er, at 14 af de 19 målintikatorer er opfyldt. En indikator, T15, er et stykke fra målopfyldelse. Den vedrører energieffektivitet, hvilket ordningen Miljø- og klimateknologi bidrager til.

Mette Hyldebrandt-Larsen oplyste, at medlemmerne af Landdistriktsudvalget nu havde mulighed for at give bemærkninger til udkastet til gennemførelsesrapport. Efter udvalgsrådet vil rapporten blive rettet til, så den kan fremsendes til Kommissionen inden fristen den 30. juni 2024.

Annakarin Hedin bemærkede, at Kommissionen først gennemgår gennemførelsesrapporten, når den er fremsendt til Kommissionen.

Clara Vinde Elben spurgte til den yderste konsekvens, hvis man ikke er nået i mål med indikatorer ved udgangen af programperioden?

Mette Hyldebrandt-Larsen svarede, at vi først skal se på, hvad årsagen er, og herefter redegøre nærmere for det. Men det er lidt tidligt at tænke, at vi ikke kommer i mål, da der fortsat afholdes flere ansøgningsrunder, og mange projekter er ved at blive gennemført.

Mette Hyldebrandt-Larsen konkluderede, at gennemførelsesrapporten er godkendt. Den bliver fremsendt til Kommissionen senest den 30. juni 2024.

6. Status for fremdrift af landdistriktsprogrammet for 2014-2022

A. Økonomisk fremdrift og afløb.

Henrik Skoven gennemgik den økonomiske fremdrift på baggrund af den udsendte power-point. Oversigten tager udgangspunkt i regnskabstallene fra 1. april 2024 og inkluderer dermed den seneste refusion, der er fremsendt til Kommissionen for 1. kvartal 2024, og er således så opdateret, som den kan være, når der kun sendes tal til Kommissionen på kvartalsbasis. Status er, at der ikke er de store ændringer siden udvalgsrådet i februar

2024. Hvad angår udviklingen i hjemtagningen af EU-midler, så er der pr. 1. april 2024 udbetalt 72 pct. af programmets EU-midler. Det forventes, at op til 92 pct. af midlerne er hjemtaget ultimo 2025. For foranstaltning M04 (investeringsordninger), der bl.a. omfatter vådområdeprojekter, lavbundsprojekter og minivådområder, er udnyttelsen lav. For ordningen miljø- og klimateknologi er udfordringen, at ansøgningsrunden ligger relativt sent, dvs. der er kort tid til at gennemføre projekterne og udbetale tilskuddet. Permanent ekstensivering indgår ikke i oversigten, da Kommissionen ikke har godkendt ordningen på nuværende tidspunkt. Hvad angår hjemtagningen af genopretningsmidlerne, så er der hjemtaget 13 pct. af midlerne pr. 1. april 2024, og der forventes at være hjemtaget 59 pct. af midlerne ved udgangen af 2025. Indsætterne under genopretningsmidlerne omfatter kvægstaldsordningen 2018 og 2020, rydning og forberedelse til afgræsning, ekstensivering med slæt, bioraffinering og teknisk bistand.

Henrik Skoven henviste til orienteringen på udvalgsrådet i februar 2024, hvor det blev oplyst, at det ikke lykkedes at hjemtage alle de EU-midler, der skulle være hjemtaget ved udgangen af 2023. Det betyder, at Danmark får en decommitment for de tildelte midler for 2020. Udfordringerne skyldes bl.a., at landdistriktsprogrammet sent i programperioden fik tilført mange ekstra midler via genopretningsmidlerne og fleksmidler. Desuden er der udfordringer med at få udnyttet ansøgningsrunderne og med at få udbetalingsansøgninger ind, hvilket fører til annulleringer. Som nævnt på tidligere møder har der været nedsat en tværministeriel task-force, der har undersøgt mulighederne for at kunne hjemtage yderligere midler. Dette har bl.a. ført til en imødekomme af en stor overansøgning på Miljøteknologi 2022 og øget bevilling til 2023/24-ansøgningen på flere ordninger. Tiltagene omfatter også udbetaling i 2025 af hele 2025-ansøgningens runden på økologisk arealtilskud og pleje af græs- og naturarealer. Desuden har Kommissionen godkendt muligheden for engangskompensation under landdistriktsprogrammet, så tilsagnshavere på arealordninger kan få udbetalt deres resterende fastholdelsestilsagn, samt indførelsen af en værditabsmodel i forbindelse med vådområdeordningen.

David Qvist Pears oplyste som svar til Niels Lindberg Madsen, at Fødevareministeriet har informeret Folketinget om, at det forventede afløb på ordningen Permanent ekstensivering vil være op til 300 mio. kr.

Henrik Skoven oplyste, at den manglede hjemtagning for hele programperioden dermed forventes at blive ca. 1,2 mia. kr. Men der er tale om estimater.

Anna de Klauman bemærkede, at det afgørende er, hvor meget der bliver ansøgt. Og det er et stykke tid siden, vi har estimeret beløbet på 300 mio. kr. Men det handler også om politiske udmeldinger. F.eks. er der lav søgning på skovordningerne, fordi der har været politiske udmeldinger, og fordi der er mange produkter på markedet.

B. Orientering om tilsagnsgivning, udbetalinger og resultater under programmet for 2014-2022.

Susanne Harder Gabrielsen orienterede om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for økologisk arealtilskud, pleje af græs- og naturarealer, målrettet kvælstofregulering, 20-årig fastholdelse og permanent ekstensivering.

Niels Lindberg Madsen ville gerne høre, hvornår udkast til bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering kommer i ekstern høring, da det er vigtigt at vide, hvilke regler der kommer til at gælde. Spurgte, om høringen skal afvente Kommissionens godkendelse af ordningen?

David Qvist Pears svarede, at det er planen, at den eksterne høring kører parallelt med Kommissionens godkendelse af forslaget til programændring.

Anna de Klauman oplyste, at styrelsen er i gang med at kommunikere om den nye ordning, idet der allerede er afholdt informationsmøder og webinarer. Men det er selvfølgelig vigtigt at kende bekendtgørelsen og de præcise regler for ordningen.

Clara Vinde Elben kvitterede for, at der er udarbejdet et faktaark om Permanent ekstensivering.

Mette Hyldebrandt-Larsen orienterede herefter om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for natur- og miljøordningerne, inkl. skovordningerne.

Mette Hyldebrandt-Larsen orienterede herefter om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for investeringsordningerne.

Clara Vinde Elben henviste til, at Landbrug & Fødevarer har sendt en række spørgsmål til styrelsen om bl.a. telt-overdækning efter et møde den 25. april 2024, men at de endnu ikke har fået svar på dette. De håber at modtage svar snarest.

Mette Hyldebrandt-Larsen oplyste, at styrelsen forventer at sende svar snarest – i hvert fald på den del, der vedrører teltoverdækning.

C. Ansøgningsrunder for støtteordninger i 2023.

Anna de Klauman præsenterede oversigten over planlagte ansøgningsrunder for ordninger under landdistriktsprogrammet i 2024. Som det fremgår, forudsætter ansøgningsrunden for Permanent ekstensivering, at Kommissionen godkender ordningen.

7. Orientering om status for forslaget til ekstraordinær ændring af landdistriktsprogrammet for 2024 og forslag til ændring af landdistriktsprogrammet for 2025.

Sophia von Carnap-Nielsen orienterede om, at det tidligere på året blev besluttet at foretage en ekstraordinær ændring af landdistriktsprogrammet for 2024, idet den nye ordning Permanent ekstensivering skulle tilføjes til programmet. Desuden skulle finansieringsplanen justeres som følge af ”decommitment”, idet det ikke var muligt at hjemtage alle de midler, der var tildelt til programmet i 2020, og som skulle være hjemtaget ved udgangen af 2023. Forslaget til ekstraordinær programændring var i skriftlig høring i Landdistriktsudvalget i perioden 18. april – 7. maj 2024. I forbindelse med forhandlingerne med Kommissionen blev det besluttet at ændre tilsagnsperioden for Permanent ekstensivering fra tre år til ét år. Forslaget til programændring blev sendt til Kommissionen den 15. juni 2024. Styrelsen er i dialog med Kommissionen om forslaget og forventer ikke flere bemærkninger derfra. Forslaget til programændring skal være godkendt senest ultimo august 2024.

Sophia von Carnap-Nielsen oplyste, at der ikke er planlagt ændringer af landdistriktsprogrammet for 2025 på nuværende tidspunkt. Styrelsen forbeholder sig naturligvis mulighed for at fremsende et forslag til programændring, hvis der skulle blive behov for det.

8. Status for lokale aktionsgrupper.

Dea Cordt Kragh oplyste, at der ikke er meget nyt vedrørende de lokale aktionsgrupper, da der ikke er flere ansøgningsrunder. Plan- og Landdistriktsstyrelsen arbejder nu med at afslutte de projekter, der fik tilsagn i programperioden. Der er p.t. ca. 245 uafsluttede sager, som skal afsluttes inden udgangen af 2025. Der har ikke været afholdt ansøgningsrunder på LAG-ordningen under landdistriktsprogrammet i 2022 og 2023, da ordningen er overgået til CAP-planen fra 2023, og ansøgningsrunderne derfor er gennemført i det regi. Der er i 2024 indtil den 1. juni modtaget i alt ca. 78 udbetalingsanmodninger, og styrelsen har udbetalt på 122 sager. Direktionen i Plan- og Landdistriktsstyrelsen har stort fokus på at få indhentet de lange sagsbehandlingstider på udbetalingssagerne, og der er derfor igangsat et arbejde med at afdække, om der er redskaber, der kan tages i brug for at sikre en hurtigere og mere enkel sagsbehandling. Det gælder f.eks. områder som udbud og projektansættelser, der erfaringsmæssigt er vanskelige områder at sagsbehandle. Desuden er der fokus på sagsbehandler 2's rolle i forbindelse med sagsbehandlingen.

9. Orientering om kommunikationsstrategien for landdistriktsprogrammet 2014-2022.

Sophia von Carnap-Nielsen orienterede om status for kommunikationsstrategien på baggrund af det udsendte notat, der omfatter perioden fra maj 2023 og frem til maj 2024. Formålet med kommunikationen er at udbrede

kendskabet til det danske landdistriktsprogram og sikre en vellykket gennemførelse. Landbrugsstyrelsen kommunikerer derfor løbende om aktiviteter relateret til programmet for at sikre, at alle tilskudsmodtagere er oplyst om relevante tilskudsordninger, og at de er vejledt til at søge om støtte og gennemføre projekterne i henhold til reglerne. Styrelsen har afholdt og deltaget i en række informations- og dialogmøder med kommuner, konsulenter, landmænd og lodsejere m.v. og har desuden løbende haft uformel dialog med interessenter, erhvervet og konsulenter.

10. Orientering om aktivitetsplan 2023-2024 for det danske landdistriktsnetværk.

Sophia von Carnap-Nielsen orienterede om status for aktivitetsplanen 2023-2024 for det danske landdistriktsnetværk på baggrund af den udsendte aktivitetsplan. Aktivitetsplanen følges planmæssigt i programmets overgangsperiode, og styrelsen fortsætter med at oplyse og gennemføre kommunikationsaktiviteter, som skal sikre en succesfuld udmøntning af det danske program. Aktivitetsplanen er mere sparsom end de foregående år, fordi de fleste ordninger nu gennemføres under CAP-planen. Kommunikationsaktiviteterne om disse ordninger bliver varetaget af det nye CAP-netværk, der er etableret i samarbejde mellem Landbrugsstyrelsen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen. Der vil dog fortsat være behov for kommunikation om vedrørende de ordninger, hvor der skal gennemføres udbetalinger under landdistriktsprogrammet indtil udgangen af 2025.

David Qvist Pears tilføjede, at hele Fødevareministeriet forventer at kommunikere rigtig meget om ordningen Permanent ekstensivering, så det er ikke kun en opgave for Landbrugsstyrelsen.

11. Næste udvalgmøde.

Anna de Klauman oplyste, at det næste møde i udvalget planlægges afholdt i december 2024 eller januar 2025.

12. Eventuelt.

David Qvist Pears oplyste som svar til Clara Vinde Elben, at arbejdet med fødevareministerens initiativ om at luge ud i regler ikke er afsluttet, men at det er i den afsluttende fase. Arbejdet er forankret i departementets Retskontor.